

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, za pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam po pošti, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravišтво „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odpovedi. — Deležniki „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravišтво: Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitive za enkrat 15 v, za dvakrat 25 v, za trikrat 35 v. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede popoldne. — Nezaprete reklamacije so poštnine proste.

Narodu slovenskemu.

Nemški nasprotnik nas stiska in se trudi nas zatreti, odkar imenujemo našo drago slovensko domovino svojo last, to je polnih 1300 let. V tej dolgi dobi nikdar ni odnehal od peklenskega svojega početja niti za trenutek in ni pretirano, ako rečemo, da je naše življenje na tej borni grudi neprestano trpljenje in sicer toliko, da se ne da popisati.

Komur so podrobnosti iz zgodovine znane, se mora le čuditi, da nas sovrag še ni pokončal, da še malo dišemo. Vzrokov temu preiskovati, ni danes naš namen, gotovo pa se nismo ohranili brez pomoči božje. Toda bilo bi jako nes pametno, nadaljnjo usodo našo samo prepuščati dobremu Bogu, torej ne da tudi sami za svojo ohranitev storimo, kolikor je v naših močeh; kajti po že jako starem pregovoru pomaga Bog le tistemu, ki si na vse moči skuša pomagati sam. Toraj: če se bočemo ohraniti, se moramo truditi sami in sicer tako, da žrtvujemo vse moči; potem smemo od Boga upati uspeha našemu trudu. Tako nam pomaga Bog. Ta misel mora v nas živeti kot trdno prepričanje.

Niti za las manj resnično pa je nadalje dejstvo, da se naš sovrag ni posluževal nikdar, torej vseh 1300 let sem dol, za nas tako nevarnega orožja, kakor naš zadnja desetletja. Neprestano smo se imeli braniti za svoje bomo življenje, neprenehoma je bil in sekal po nas in niti trenutka nam ni dal, da bi se mogli, izmučeni od boja, malce oddahniti, da bi se v nas zopet mogle oživiti oslabele moči, in vendar tolika ni bila nevarnost za naš obstanek nikdar, kakor sedaj. Sedanja doba je v vsej naši zgodovini najhujša. Zakaj?

Prvič je Bismarck Nemcem v glavo vbil misel, da mora Nemčija, to je nemško cesarstvo, katere krono nosi protestantovski pruski kralj, segati do Jadranskega morja, da se torej tudi ima razširiti čez zemljo slovensko. Ta misel napolnjuje danes v veliki Nemčiji, ki broji 60 milijonov prebivalcev, slehernega državljanu od cesarja dol do zadnjega učenca ljudske šole; ta misel pa je tudi pri nas v Avstriji, in to je najhujše, že zlezla v kri malone vsem Nemcem, tistim pa vsem, ki so v državi v prvi vrsti merodajni, bodisi po visokih službah, bodisi po bogastvu, bodisi po časopisu. Ali ni že pri nas v Avstriji pri belem dnevu s svetilnico težko najti Nemca, ki bi ne bil prusak, in naj iščemo po uradih, po šolah, po uredništvih, po društvi, po palačah kakor po kočah, skratka kjer hočemo? Da je tako, to je največ zakrivila naša vlada, ki je to namenoma gojila in še goji.

Drugič. Ker se torej hoče slovenska zemlja pripraviti za Veliko Nemčijo, se slovensčina povsod zatira. Slovensčine se noče slišati ne pri c. k. sodiščih, ne pri c. k. davkariji, ne pri c. k. pošti, ne pri železnici, z eno besedo nikjer; še celo v zasebnem občevanju s svojci, pljuva po nas nemška drnhal in ošabni veleizdajci se nam rogajo in nas zasramujejo nekaznovani! Ker te brezpravne razmere že trajajo leta in leta, ni se čuditi, da je ubogi Slovenec postal zbežan ter malone zgubil samozavest in z njo narodni ponos.

Tretjič. Živimo v dobi, v koji narodi vedo, da jim daje najtrdnejo moč izobrazba. Kamor se po svetu ozremo, povsod vidimo, da se vse vzpenja po višji izobrazbi, posamezniki kakor narodi kot skupnosti! Francoz kakor Lah, Anglež kakor Nemeč,

Ras kakor Japoenc, in celo že Kitajec, ki je doslej spal tisočletja, vsak je danes živo prepričan, da mu v hudem boju za življenje obstanek zagotavlja le izobrazba, ki mu pripravlja gmotno blagostanje in ga navdaja z narodno trdnostjo. Kdor je bolj izobražen, je močnejši, kdor manje, slabejši ter mora prvemu podleči. Da je to res, je lahko nmeti; treba samo en primer. Kdor je izobražen v trgovini, pozna blago dobro in ve, koliko je vredno, ve pa tudi, kje se ugodno kupuje in kam se naj obrne, da svoje blago lahko in po najvišji ceni proda; da si zna vse to naprej preračniti, ga nadalje stori podjetnega; podjetnost pa mu odpira vrata do zakladov. Recimo, da ima neizobražen človek slatinski vrelec na svojem zemljišču. On z njim ne ve kaj početi; zanj pa izve trgovinsko izobražen človek; ta bo kakovost vode dobro spoznal, si umel za njo priskrbeti odjemalce, znal natanko preračniti troške in dohodke, bo vrelec kupil in čez leta postal milijonar, dočim mu bodo neizobraženci, ki so vse svoje življenje iz vreca pili, za 40 krajcarjev na dan steklenice nmivali.

Poznajoč vrednost izobrazbe, si naši Nemci skrbijo za svojo izobrazbo, da bolje ne morejo, nas pa so obsodili, da moramo ostati neizobraženi; takšne nas namreč lahko povsod izpodrinejo in tako moramo sčesoma postati ljudstvo beračev; to je njih trden sklep. Da je to resnica, je lahko spoznati, če si ogledamo le štajerske razmere. Nemci imajo v svojo svoje izobrazbe vsenčilišče, gimnazije, realke, učiteljska, trgovinske, obrtne, gozdarske, rudarske, poljedelske, sadjarske, vinarske, meščanske, mnogorazredne ljudske šole, otroške vrtnice in vrhu tega vse, kar smo našli, in še drugo naravno v preobilju.

LISTEK.

Za križ in svobodo zlato!

Balkanska povest. Spisal I. V. Starogorski.

(Dalje.)

„Da je Osvinbeg tak tepec, si nisem mislil. Njegovi ljudje ga pač dobro poznajo. Če sem jaz na njegovem mestu, obesim straže na prvo drevo. Če se dekletu ni kaj posebnega pripetilo, jo težko dobe.“

Tudi on je s trepetajočim srcem čakal, kak bo izid te gonje. Vsako tolpo, ki se je vračala, je pogledal, če peljejo koga. Ali vsi so se vračali prazni in s povešenimi glavami.

Tako je minil cel predpoldan in dan je stopil v drugo polovico. Osvinbeg je hodil okrog kakor razjarjen mrjasec, s krvavimi očmi. Lepe Kosenke ni ...

„Skuhal sem vam kašo,“ je mrmral Vjeruša. „Vidim, da vas že trebuh bole, ali še le vas bodo. Ako se je dekle rešilo, naj se spremenim takoj v mesarja, če vas ne obiščejo vstaši in vam ne spraznijo bolečih trebušov ... tñ!“

Pa Kosenka je prišla v silno nevarnost, ki je bila malone pogubna za njo.

Ni še šla dolgo, kar zapazi za seboj pet Turkov, ki hite za njo. Razdalja je bila sicer še precejšnja, vendar je slišala besne „alah“ kliče. Bežala je, kar je mogla. Začela se je gonja na življenje in smrt. Kosenka je bežala kakor splasena srna, ali preganjanci tudi niso bili nerodni.

Ženska ni kos v begu razbojnikom. Bežala je med prepadi in pečinami, plezala na skale in preskakovala majhne jarke in grmovje. Lasje so se ji razpleli in vihrali v pišu, lice se ji je čudno svetilo. Ustnice na pol odprte so vrvkavale zrak kakor sesalka pri stroju. In bežala je dalje ... Vkljub temu se je krčila razdalja vedno bolj. Čula je prav razločno krik preganjancev, vedela, da jim ne uide. Raje skoči v prepad, da se vbiže, kakor priti v roke Turkom.

„Žarko, reši me!“ je vskliknila in preskočila širok jarek in splezala na skalo, na drugo višjo in bitela naprej. Tu je splezala z obupno silo kvišku. Na drugi skali je zija prepad, od strani so štrlele koničaste skale, za njo Turki. Edina rešitev je prepad. Dihal je urno, pogledala razdalje med seboj in Turki in se ozrla v globočino. Za kaj naj se odloči? Turki plezajo za njo ...

Kratka molitev k Mariji. Ali v hipu, ko misli strmoglaviti v globočino, ji šine misel na osveto.

Z rokami zagrabi debel kamen in ga zavihiti.

„Marija!“ S tem krikom vrže kamen s skale in zadene plezajočega Turka. Med padcem potegne dva druga seboj in vsi trije storkljajo v prepad kraj poti. Ostala dva pobegneta pred letočim kamenjem, ki ga je z orjaško močjo valila Kosenka.

„Gospod Jezus, rešena,“ se ji je izvalilo iz prs. Pokleknila je na skalo in se zahvalila za rešenje, za čudovito rešenje.

Ko je tako klečala, se pojavi več ljudi. Sprva je odrevenela od strahu. A kmalu je opazila, da niso Turki.

Poloti se je razposajeno veselje.

„Ako verujete v Krista in ljubite domovino, rešite me!“ je zavpila.

„Ne boj se, dekle! Gospod je uslišal tvoje želje in ti poslal rešitev. Splezaj s skale! Mi smo branitelji domovine in naš vodja je Slaviša!“

„Slaviša? In njegov pobratim Žarko!“ je vzdrltela Kosenka.

„Kosenka, to je Kosenka!“ zakliče jeden. „Slavimo Gospoda, da smo jo dobili!“

X.

Odkar je bila vjeta Kosenka in ni bilo po Vjeruši nikjer sleda, je bil Žarko ves obupan. Govoril je malo. Izgibal se je družbe in videli so ga celo, da je večkrat jokal. Slaviša ga ni mogel razvedriti. Stori je vse, da se snide z roparji. Po oni bitki pri Selcih je krenil v „orlova krila“, misleč in se nadejaje, da najde ondi nevesto in Vjerušo. Pa ni ju našel. Kaj naj prične? Pustiti devo v rokah krvolokov, da se posmejujejo njeni nedolžnosti? Že pri tej misli je bil ves iz sebe. Lovil se je za glavo, tekal sem in tja in vpil: „O Jezus, Gospod Jezus!“ Tovariši so ga sočutno tolažili. Slaviša je prehodil vse strani, kjer se je nadejal, da bi moral biti Vjeruša s Kosenko. Pustil je Žarku, da je vzel najhrabrejše junake in iskal sam in hodil v vasi poizvedovat. Našel je le nemo drevje, pogorišča, trohneča trupla. Vasi Saleš in Dolovjan je našel do cela požgani. Begunci so mu povedali, da je bil sam Osvinbeg s svojo družalo. In kam bi naj šel Osvinbeg? Gotovo iz mesta! Ako so krenili v gorovje, je mogoče, ker bi dru-

Kaj pa mi? Nič in še enkrat: nič, niti ljudskih šol, ki imajo človeku dajati najužjo izobrazbo. Naše ljudske šole namreč ne dajejo one izobrazbe, ki bi jo mogle in morale; kajti v njih se največ časa zapravlja z vbijanjem nemškega jezika, kar pa otroku ne daje izobrazbe niti za betvico. Izobrazba leži v zemljepisju, zgodovini, prirodoznanstvu, fiziki in drugih enakih predmetih. Naša deca pa zamuja to izobrazbo, ker se mora ves šolski čas guliti z nemščino; od tod pa pride, da so naši otroci, kadar izstopijo iz šole, uboge sirote, ki, kakor se toži, ne znajo drugega, kakor k večjemu par besed nemški lomiti. Izobrazba se more dajati edino v materinem jeziku, ker je to jezik, ki ga otrok razume. Če je že treba malo nemški znati, da se laglje kupuje in prodaja, naj je to, če že mora biti, v ljudski šoli navrhek, ne pa glavna stvar. Zakaj Lahi nimajo nemških ljudskih šol, zakaj Nemci ne čeških, madžarskih, poljskih in ruskih? Saj so vendar Lahi tudi sosedi Nemcem, ti le sosedi Čehom, Madžarom, Poljakom, Rusom. Odgovor: Nemci in Lahi dobro vedo, da se izobrazba da le pridobiti v materinščini. Vsled imenovanih in neimenovanih šol nas naši dobri sosede v deželi danes v strokovni izobrazbi nadkričujejo visoko in to se pozna že jako močno. Kakor je pri njih razširjeno blagostanje, tako pri nas siromaštvo; kakor je pri nas težko najti človeka, ki bi v resnici imel premoženje, tako je med štajerskimi Nemci redkej oni človek, ki nič nima. Kdor potuje po nemških kakor po slovenskih krajih, kdor stopa z ljudstvom v dotiko tu in tam, ta to vidi. Vsled prežalostnih gmotnih razmer pa seveda ne more biti narodnega ponosa v nas; berač se le smeši, če se ponša. Silno bridke so te besede, ali žalibog resnične. Če gre to tako naprej, bomo kmalu prišli ob vse, kar imamo, in postali borni težaki, hlapci Nemcev. Ne gledamo prečno in se pretiravamo; naša prihodnost ne more biti drugačna, kakor smo rekli; to nas uči zgodovina, ki pripoveduje, da se je doslej zgodilo še vsakemu narodu tako, ki je bil v sličnem položaju, pri tem pa tako malobrižen, kakor smo mi.

Po tem premišljevanju smo prišli do tega, kar hočemo svojim bralcem, in v kolikor je mogoče, vsemu narodu danes povedati. Sicer ni nič novega. pisali smo o tem že sto — in stokrat, ali stvar je tako važna, pa tudi tako nujna, da bi treba bila proroka, ki bi hodil s kraja v kraj ter z gorečo besedo oznanjeval naše želje.

Načrta o poprušenju naše lepe slovenske zemlje Nemcem iz glave izbiti ne moremo, toda ta načrt prekrizati jim pa moremo. Pozno je sicer že, hiša je že v plamenu, vključ temu pa svojega namena ne

gače tudi požgali Selce. Holuban ni mogel biti, ker do Dolovjani ni utegnil priti. Toraj bo Osvinbeg!

Ostali vodje vstašev so zvedeli, kaj se je pripetilo. Akoravno so podobni ropi bili na dnevnem redu, vendar je spekla vsakega ta vest. Poznali so povsod priljubljenega Pavloviča in njegovo Kosenko. Osvinbegu so pa bili vsi gorki. Najbolj pa je razburila vest, da je zmanjkalo Vjerske, njega, ki je ljubil svoj dom, ki je stavil svoje življenje, da je mogel doprinese domovini bodisi še tako neznanu žrtve. Vjerska, oni šaljivi veseljak, ki ni prišel nikdar v nobeno zadrego, je vkljenjen, ali celo že mrtev? To je zavrelo med vstaši!

Slaviša sam, kojega četa se je zelo ojačila, je prišel do zaljučka, da treba naskočiti mesto Tetovo in obesiti trinoga. Sedaj, ko sta izginila Kosenka in Vjerska, je pa pozval vodje vstašev in sklenili so z združenimi močmi napasti mesto in osvoboditi vse žrtve. V teh par dneh, kar je Kosenka bila vjeta in ko je ušla begu, je ta pustošil in razgrajal, da bi plakalo trdo kamenje.

V oddaljenih krajinah, blizu Črnogore so pa pokale puške in Turki, katerim so pomagali besni Arnavti, so bežali pred ostrimi noži in smodnikom vstašev. Gustinje je bilo napadeno, beg je všel komaj. Pa dobili so ga vstaši in ga nataknil na kol.

Slaviša je počival v vasi Borovice in čakal drugih vstaških čet, koje se imajo sniti tu. Vrhovni poveljnik je bil Slaviša, junak nad junaki in maščevalec. Žarko tudi tu ni opustil, da ne bi šel okrog, upajoč najti sled za ljubim dekletom.

bodo dosegli, če se mi branimo z vsemi močmi, kar jih je v nas, in vztrajno, dokler ne vidimo, da smo rešeni.

1. Povsod uveljavljajmo svoj slovenski jezik: v javnih uradih kakor v zasebnem občevarju! Čim bolj boš v tem oziru trmast, tem večji narodni junak boš. Pa vedi, da se tu ne gre za prazno trmo, ampak da braniš življenje narodu; kajti Nemci računajo tako: Če slovenskemu jeziku povsod zapremo vhod, bomo slovenskemu ljudstvu (seveda le takim, ki nič ne mislijo, a takih je po vsem svetu največ) dokazali, da Slovenec brez nemščine ne more izhajati, da ne more nikamor, še od doma do svoje pošte ne; in potem bo to ljudstvo samo zahtevalo nemške ljudske šole; tako dosežemo, da bo to ljudstvo ostalo neumno, osiromašelo, pa tudi, če ne v drugem, vsaj v tretjem rodu ponemčeno. Kako bi se nam potem godilo, lahko izvemo, če se ozremo na oni del slovanskega naroda, ki ob Vzhodnjem morju pod krutim pritiskom Nemcev baš sedaj umira, namreč na Kašube. Na rodovitni zemlji bivajo, a ta zemlja ni več njihova, ampak last nemških bogatih veleposestnikov; med rodovitnimi polji pa vidiš majhne ilovnate bajte; to so strebe kašubskih stanovanj; v zemlji toraj morajo bivati zadnji rodovi nesrečnega naroda, na zemlji ni več prostora za nje; revščina pa je taka, da si človek ne more predstavljati huje; kajti še kot težakom se jim ne da zaslužiti kruha, ker je Nemcev potrebnikov dovolj.

2. Skrbi za svojo izobrazbo in za izobrazbo vsega naroda! Odrgruj si pri zabavi in pri vsem, kolikor moreš, da pospešiš svojo izobrazbo! Če veš ne zmoreš, naroči si vsaj „Kmetovalca“ in pristopi Družbi sv. Mohorja. Skratka, uč se, kolikor le moreš! Pridno obiskuj poučne shode domačega bralnega društva, pa tudi ne zamudi nobenega političnega shoda, ki ga priredijo Slovenci. Nadalje pa zahtevaj z vso odločnostjo, še enkrat rečemo: z vso odločnostjo, da se narodu našemu dade slovenske šole raznih strok! V prvi vrsti pa skrbi, da bo domača ljudska šola slovenska! Dovolj žalostno je, da si damo tu in tam od Nemcev vsiliti nemško šolo ali deloma nemški pouk, ali da slovenski starši pošiljajo svoje otroke v nemške šole zapeljivke, toda najžalostnejše je, če ljudje naše krvi celo nemške šole ali nemški pouk v nekaterih razredih sami zahtevajo; to so prvi grobokopi našega naroda.

Končamo: Položaj naš je tak, da čas v naših vrstah zahteva same junake. Sila je tolika, da bodo trenutki, v katerih baš živimo, odločili: ali — ali, to se pravi: ali se ohranimo in dočakamo boljše prihodnosti, ali pa začnemo umirati. Bog z nami, a tudi z našim junaškim delom!

Solnce je bilo še na nebu, ko se vrne. Slaviša mu je šel vsakokrat nasproti, vedoč, da se vedno vrača prazen. Ali ko ga zagleda sedaj, veselega in smejočega, se je začudil. Žarko pa je zdiral k njemu in ga objel.

„Bratec, našel sem jo, njo, za katero mi je pokalo srce!“

V tem je že prišla Kosenka in ostali. Slaviša je pogled nanjo tako prevzel, da od radosti in sočutja ni mogel govoriti. Molče ji je šel nasproti, molče ji je stisnil roke. Pri tem jo je pa pogledal tako prisrčno v blede obraz in temne oči, da je čutila, kako je ginjen. Ta grozen človek, ki v klanju ni poznal milosti, kojega se je bal sleherni sovražnik, je bil mil in blag pred njo. Da, solze so lesketale v njegovih očeh.

Kosenko je tako prevzelo veselje, da je sprva zajokala, potem pa se je jela smejati. Ako človeku po dolgih, bridkosti polnih urah zasije žarek sreče, ne ve, kaj bi začel.

„Hvala Gospodu,“ reče Slaviša, „da te je čuval in rešil. Povej, Žarko, kako si jo našel?“

„Dobili so jo moji ljudje na neki skali blizu Sel. Všla je preganjalcem. Tri je pobila s kamenjem, druga dva smo pa vjeli. Sam svojim očem nisem verjel, da je to moja Kosenka, tako je bila prepadena. Sedaj je že zopet dobila nekoliko barve!“

„Toraj so Turki kje blizu?“ de Slaviša, ko je slišal to.

„Sam Osvinbeg leži s svojo tolpo v vasi Gajdi. Povedala sta mi vjeta Turka. Bil je v gorovju in iskal nas, ker pa je zvedel, da mislimo napasti Tetovo, se je vrnil.“

(Dalje sledi.)

Politični ogled.

Državni zbor. Dne 22. t. m. se je zaključila razprava (prvo branje) volilne prenosne. Cila zadeva se izroči volilnemu odseku, ki bo obstojal iz 49 poslancev. Nato je prišla na vrsto razprava o poštni položnicah (šekih), ki ni bila sprejeta od gosposke zbornice v isti obliki, kakor jo je predlagal državni zbor. Zato je prišla ta stvar še enkrat v državni zbor, kjer se je sprejela po prvem, drugem in tretjem branju v obliki, kakor jo je predlagala gosposka zbornica. Poročevalec je bil dr. Ploj. — Vsenemci so vložili 27. t. m. predlog, da se loči Galicija od Avstrije kakor Ogrska. Na ta način bi imeli Nemci zopet večino v državnem zboru, ker bi manjkali poljski poslanci. Razprava se ta dan ni končala.

Volilni odsek. V odsek za spremembo volilne pravice, ki šteje 49 poslancev, so bili izvoljeni izmed Jugoslovanov dr. Ploj, dr. Šusteršič, dr. Ivčević in dr. Plantan.

Deželni poljedeljski svet. Na Nižje Avstrijskem se je ustanovil deželni poljedeljski svet dne 20. t. m. Za predsednika je bil izvoljen deželni odbornik Maier. Ustanovili so ga po češkem vzoru, kjer imajo Čehi in Nemci svoj deželni poljedeljski svet, ki izbornu delujeta.

Kmet ali obrtnik? Naša država se vedno bolj spreminja iz poljedelske v obrtniško državo. Sicer še je večina prebivalstva poljedeljskega stanu, toda od leta do leta se krči ta večina. Veliko vprašanje je tudi, ali bodo kmetje v prihodnjem državnem zboru imeli večino poslancev ali ne. Obrtniki sicer trdijo, da bodo imeli, ali to je samo zvijača, s katero bi si radi pridobili par mandatov za se. Gotovo je samo, da bodo kmetje imeli kakih 180 do 190 svojih odločnih kmečkih zastopnikov. Kmetje pa se tudi vse premalo brigajo za svoje stanovske politične pravice! Kvišku kmetje, kvišku!

Topništvo za deželno brambo. Po Veliki noči namerava vlada predložiti zbornici zakonski načrt, po katerem zahteva 15 milijonov kron za nabavo poizkusnega topništva pri deželni brambi. Vojna uprava skupne armade ne more nabaviti nujno potrebnih novih topov, ker ni delegacij, in zato hočejo ustanoviti topništvo pri deželni brambi.

Na Koroškem prirejajo koroški Slovenci vsako nedeljo po več shodov, na katerih ugovarjajo proti krivični razdelitvi volilnih okrajev, ki da Slovincem samo enega poslanca, med tem ko jim po številu pristojajo trije.

Shod zaupnikov liberalne stranke na Kranjskem se je vršil zadnjo nedeljo, dne 25. marca v Ljubljani. Povabljenih je bilo 2500, prišlo jih je le nad 500. Mnogi so pričakovali, da se bo na shodu pregledal in novemu času primerno popravil strankin program, toda voditelji se še niso dosti pripravili ter so obljubljali, da se to zgodi na posebnem shodu v jesen. Govorili so torej samo o volilni spremembi ter zahtevali za koroške Slovence in za kranjska mesta več mandatov. Na nas Štajerce so pozabili! Ako bi to storila v tako važnem trenutku Slovenska ljudska (katoliška) stranka na Kranjskem, bi vsi liberalni petelinčki na Štajerskem klicali, da smo izdani in prodani! Radovedni smo tudi, kake obraze so delali na shodu navzoči liberalni kmetje, ko so njih voditelji naglašali, da imajo kmetje preveč mandatov, kranjska mesta pa premalo. Ob strani liberalcev pač ni prostora za kmeta. Volil se je nov strankin odbor, v katerega so sedaj stopili tudi nezadovoljni mladi, kakor dr. Ravnišar, dr. Vindišer in dr. Novak.

Zborovanje nižjeavstrijskih kmetov se je vršilo dne 25. t. m. na Dunaju. Poslanec dr. Gessmann je grajal poslance veleposestnikov, ki so, če ravno v velikem številu zastopani, premalo skrbeli za kmečki stan. Tudi je v stvarnem govoru ovrzel besede nasprotnikov, da bosta potem kmet in hlapec skupaj volila. Ali že sedaj tudi ne volita skupno v V. kuriji? In če skupaj delata in skupaj jesta, zakaj ne bi skupaj volila. Na ta način bo dobil kmečki stan veljavo v državnem zboru in bodo njegovi poslanci lahko krepko zastopali kmečke koristi. Dosedaj se to ni moglo zgoditi, ker so poslanci veleposestva, namesto da bi zastopali kmečke koristi, vedno stali na strani vlade, ki pa se ni nikoli dosti brigala za kmečke koristi. Zborovalci so sklenili resolucijo, v kateri zahtevajo kmalo splošno in jednako, tajno in neposredno volilno pravico.

Na Češkem je nastalo med mladočeško in kmečko stranko hudo nasprotnost. Kmečka stranka namreč dolži mladočeše, da so oni zakrivali nepravilno razdelitev volilnih okrajev, vsled katere dobijo na Češkem mesta ravno toliko poslancev, kakor veliko večji kmečki okraji. Pri prihodnjih volitvah